

DIRECTOR Th. M. STOENESCU

Anul al XIV-lea No. 6 Duminica 21 Februarie 1893

Prim Redactor: Colonel G. BOTEANU

Central University Library Cluj

SUMARUL

- 32—
- Legatarul Universal*, comedie . . . de Th. M. Stoenu
Divina Comedie, de Dante, tr. „ Col. G. Boteanu
Din anul 1848 . . . . . „ G. Sion
Stroze Corbeanul . . . . . „ Al. Lăzărescu (L)
Framurile noastre pe 1893. . . „ Administrația

—32—

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 20 Lei
 Pe 6 luni . . . 10 „
 Pe 3 luni . . . 5 „

Cine primește două numere consecutive din „Revista Literară“ se consideră ca abonat; prin urmare este rugat a înainta costul abonării la administrație. Persoanele care nu doresc a se abona, sunt rugate a înainta numerile imediat la primire; căci la casă contrariul li se va pretinde plata lor.

REDACTIA și ADMINISTRAȚIA:

12, Strada Academiei, 12

— BUCUREȘTI —

→ Un număr: 50 Bani ←

NOUTAȚI MINUNATE

Jocuri de fizică și de prestidigitatiune, Farse, Chestiuni, Bijuterii Insuflete, Articole surprinzătoare și de utilitate, etc. etc.

— A se arăta la comandă numărul de ordine al fie-cărui obiect —

Aparat fotografic Universal. Reușită garantată.—Acest aparat, cea mai nouă și surprinzătoare invențiune, este o adevărată minune prin ingeniositatea și ușurința cu care produce foarte frumoase fotografii, în mărime de 5 centimetre pe 4. — Este foarte util nu numai amatorilor cari voesc să și fotografieze familia, dar devine indispensabil călătorilor, pentru fotografierea pozițiilor frumoase; procurorilor, judecătorilor de instrucție și șefilor de poliție care pot fotografia cu acest aparat figurile criminalilor, și mai ales doctorilor de spitale care în unele cazuri obișnuiesc a fotografia pe bolnavi.

Recomandăm acest aparat ca foarte bun, lucrând foarte lesne și cu rezultat sigur. — Prețul unui aparat cu instrucția, cu materialul necesar pentru a lucra de mai multe ori și cu toate accesoriile lui, este numai 12 lei.

Comandele se fac prin administrația „Revistei Literare“, care le expediază pe orice adresă, în timp de 12 zile.

1). *Ghicitorul minunat.* Un nou joc magic, care ghicește vârsta ori-cărei persoane. Prețul 50 bani.

3). *Globulele Naibeï,* exalând un miros in-suportabil, lăsându-le să cadă pe parchetul unei odăi. Un mijloc foarte bun de a goni din casă mosafirii nepoftiți. Cutia 1 leu.

3) *Globulele parfumate,* exalează un miros foarte plăcut. Foarte bune pentru a parfuma odăile. Cutia 1 leu.

4). *Pastilele Seraiului,* care, când ard, parfumează și îmbalsămează odaia. 1 cutie 75 b.

5). *Sașeul Parfumat.* O mică perniță care se poate purta în buzunar și care înlocuiește parfumul cel mai fin. Bucata 50 bani.

24). *Preparatul misterios,* pentru a tăia bețivilor pofta de băut. Unge buzele paharului cu acest preparat și dă să bea dintr'ensul persoanei căreia vrei să i piară pofta de băut. Cutia 75 bani.

28) *Șopârla agățătoare,* de cauciuc, foarte bine imitată. Spaima cucoanelor, 2 lei.

32). *Șoarecele mișcător,* se mișcă printr'un sistem invizibil. Imitează perfect un șoarece viu. 1 leu.

51). *Moș Burtă.* Un stimabil bătrân de metal, așezat într'o poziție critică și care re-

simte efectul unor hapuri foarte drastice. Foarte comic. 2 lei.

53). *Hapuri* pentru „Moș Burtă“. Duzina 50 bani.

66) *Ac de cravată,* aruncând parfum, 2 lei.

67). *Broșă de damă,* aruncând parfum, 3 l.

69). *Țigareta asvêrlind apă.* Cu aceasta poți să stingi țigara aceluia care îți cere să și aprinză pe a sa. 2 lei.

71). *Șopârlă asvêrlind apă.* Această șopârlă pe lângă că inspiră frică, mai are și calitatea de a stropi cu apă pe cine o va atinge. 2 lei 50 bani.

72). *Broască asvêrlind apă.* O ții în mână și o arăți cui-va, apăsând pe un resort, îl stropești cu apă sau cu parfum. 1 leu 50 b.

76). *Țignal cu surpriză,* aruncând pudră în obrazul aceluia care suflă într'ensul. 2 lei.

80). *Diapazon cu surpriză.* Acest diapazon dă pe la foarte just, dar în acelaș timp aruncă pudră în fața cui își pleacă urechia să l asculte. 2 lei.

81). *Cutița mușcătoare.* Dă cui-va această cutie cu scop d'ași măsura lungimea degetelor. Fă'i să și bage degetul între cele două extremități ale tubului, care'l va strânge așa de tare că nu va putea să și tragă degetul înapoi. 80 bani.

85). *Panglica fantastică.* Cu ajutorul acestui mic ruloș poți uimi o adunare întreagă. Prefă-te că suteri de o teribilă durere internă. Apoi, bagă sub limbă acest ruloș și apucând căpătâiul trage afară. Ve'i scoate din gură mai mult de 20 metre de panglică de toate colorile. Bucata 50 bani.

86). *Roata fantastică,* conținând o sută de metri de panglică. O introduci într'o pălărie și, pentru mirarea tutului, poți să scoți afară o mare cantitate de panglică. 1 leu 50 bani.

91). *Nas de ceară,* îpinându-se pe nas îți schimbă grozav figura, făcându-te urât ca dracu. 1 leu 50 bani.

92). *Mustăți false.* 2 lei.

93). *Barbă falsă.* 5 lei.

94). *Favorite false.* 5 lei.

96). *Pumnalul omoritor.* Spui cui-va că voești să te omori. Ridici pumnalul, te lovești în inimă... dar fierul intră în mâner, având aparența că și-a intrat în corp. 4 lei.

97). *Mama!* O cutiuță misterioasă pronunțând foarte distinct cuvântul „mamă!” Acest strigăt de copil eșind din buzunar, pune pe toți în mirare neștiind de unde vine. 1 bucată 3 lei.

99). *Miorlăitorul!* Acelaș aparat, imitând perfect miorlăitul pisicii. 1 bucată 3 lei.

112). *Hârtie magică.* Această hârtie e astfel preparată că se întrebuițează la o mulțime de combinații curioase. Dacă oferi cui-va o țigare făcută cu această hârtie, imediat la apropierea chibritului, hârtia dispăre ca prin minune, lăsând pe fumător cu tutunul pe buze. Păcăleală foarte hazlie. Prețul unui pachet 50 bani.

113). *Tabachera minumată.* Oferă cui-va o țigară din această tabacheră; dar țigările dispar și în loc ese o mutră neplăcută. Lei 2.50.

116). *Chibritelnița secretă.* Acel care nu îți cunoaște secretul apasă pe un buton, vrând s'o deschiză, dar vai! un ac năpraznic îl înțeapă. 4 lei.

145). *Cutie Dracului.*—Această cutie par'că ar fi de la cofetărie. O trimiți cui-va în chip de dar; însă când o deschide, sare dinăuntru un drac. 2.50.

148). *Cutie de domino,* când o deschizi sare dinăuntru un șoarece. Foarte bună păcăleală pentru cucoanele care obicinuesc să joace domino. 1 leu.

305). *Praful Nazareth.* Umpli un pahar cu apă și pariezi cu cine-va că poți să bagi într'ensul, fie un deget, fie orî-ce alt obiect, fără să se ude. Pui câte-va degete de praf d'asupra apei, și poți apoi să bagi în apă or ce, fără să se ude. O cutie 50 bani.

307). *Magnetul lui Lucifer.*—Iei un pahar, îl acoperi c'o farfurie și fumezi o țigare la distanță. După o jumătate minut, fumul de la țigare va trece în pahar. Cutia 1 leu.

308). *Praful lui Belzebuth,* cu care se poate face artificialmente plante, arbori, stânci, peșteri și altele. O cutie 50 bani.

311). *Praful Farfadet,* frecându-ți cu acest praf mâna, fața, părul, etc., pot să te expui la flacără, fără să te frigă cătuși de puțin. Cutia 1 leu.

358). *Oglinda minunată,* arată pe orî-cine de-o sută de ori mai frumos decât este. Bucata 2 lei.

366). *Sula magică.*—Cu această sulă te poți preface că îți găurești falca, fruntea, nasul, fără să lase însă nici un semn pe unde a trecut. Prețul 2 lei.

371). *Scândurica hoată.* Așezând o monetă pe dânsa, poți face să dispară și să reapară după voie. Bucata lei 2.

372). *Butoiășul magic.* Introduci o monetă în butoiăș și nimeni nu poate s'o mai scoată, dacă nu îți știe secretul. Lei 1.50.

373). *Zarul.*—Jucând cu acest zar ești sigur că o să iasă punctele ce dorești. Bucata 3 lei.

384). *Cuiul Satanei.* Cu acest cui îți străpungi degetul fără să iasă sânge. Bucata 60 bani.

387). *Tava cămătarului.* Pui pe acest taler câte-va monete, apoi le restorni pe o farfurie sau în palma cui va. Pentru mirarea tuturilor, monetele sunt de două ori mai multe de cât ai pus. Bucata 2 lei.

397). *Cuțitul magic.* Cu acest cuțit poți să îți tai mâna fără să iasă sânge. Bucata lei 4.50.

405). *Privighetoare americană.*—Cu acest mic instrument poți imita foarte lesne cântecul tuturilor paserilor. Cutiuța cu 5 privighetori: 1 leu și 25 bani.

412). *Pâlnie miraculoasă.* Din acest vas poți face să curgă apă sau vin, după ce, cu toate astea, ai arătat că în vas nu era nimic. 2 lei.

420). *Găurește limba.* Un mic instrument cu care îți poți găuri limba fără să îți faci nici un rău: 1 leu.

421). *Placa vorbitoare.* Arăți o placă de scoală pe care nu e scris nimic. O pui pe masă cu fața în jos. Pune pe cine-va să îți facă o întrebare, și răspunsul d-tale se va găsi scris pe placă fără s'o mai fi atins. 2 lei.

466). *Globul cu batista.* Arde în acest glob o batistă. Peste puțin o veți scoate intactă. 7 lei.

467). *Scământorul.* Un mic aparat invizibil cu care poți face să dispară obiecte ca, inele, bijuterii, monede, etc. 1 leu.

471). *Fântâni luminoase.* Lumea care a fost la expoziția din Paris n'a uitat încă impresiunea ce i-a produs Fântânile Luminoase. Dar de ce tocmai la Paris? Cine n'a văzut de 10 Maii în București, Fântânele luminoase de la Cișmegiu? Aceia însă care nu le-au văzut nici odată sau care ar dori să le mai vadă în miniatură, și le pot face singuri în mic, tot așa de reale și de frumoase ca în mare.—Aparatul complet cu toate necesariile și instrucție. 4.50.

473). *Tabachera secretă.* Această tabacheră de nikel este foarte trebuincioasă fumătorilor care sunt asaltați zilnic de prietenii care n'au nici odată tutun. Incape într'ênsa un pachet de țigări, care dispar imediat ce deschizi tabachera, așa în cât poți să o prezinți cui-va goală, dacă nu vrei să îți dai o țigare. 3 lei.

Chestiuni.—Aceste chestiuni constau în niște obiecte de metal sau de carton, construite într'un mod așa de complicat că nu le poți deslega fără oare-care pătrundere și dibăcie.

902). *Chestiunea Turn. Eifel,* cu instr. 1 Leu

903). *Chestiunea delicată,* cu explicație 1 "

906). *Chestiunea disolvărei* . . . . 50 B.

908). *Deșteaptă copilul care doarme.*

Copilul deschide ochii dacă îți carto-

nul într'o poziție anumită . . . . 50 "

909). *Chestiunea nevetei și a sócrei.* 50 "

910). *Chestiunea celor trei găște.* . 50 "

„LUPTA PENTRU LUMINĂ“

„LUMINA PRIN LUPTĂ“

REVISTA LITERARĂ

APARE ODATA PE SĂPTĂMÂNĂ

Director: T. H. M. STOENESCU.

Prim-Redactor: Colonel G. BOTEANU.

J. F. REGNARD

LEGATARUL UNIVERSAL

— Comedie în 5 acte —

Persoanele :

Geronte, unchiul lui Eraste	Crispin, valetul lui Erast
Erast, iubitul Isabelei	D-l Serupul (notari
D-na Argant, muma Isab.	„ Gaspard (
Isabela, fiica d-nei Argante	Un lacheu
Lizeta servitorea lui Geront	Al II lea lacheu

Acțiunea se petrece în Paris, în casa lui Geronte

ACTUL INTĂIU

Scena I

LIZETA—CRISPIN

CRISPIN

Lizeto, bună ziua!

LIZETA

Crispin?... Cu plecăciune!

CRISPIN

Stăpânul meu, pe care nelintștea 'l răpune,—
Din zori de zi, mă mână să aflu unchiul său
Cum s'a simțit cu boala în ncaptea asta.

LIZETA

Rău!...

CRISPIN

Bătrânul,—dupe-atâtea necazuri și damblale,
De ani de zile luptă cu soarta vieței sale;
De-a morței lovitură se apără'n zadar:
De moarte scapi adesea, de doctor însă rar,

Căci el mai tot d'auna dă ultima lovire,
Și corpu-i supt de boală, slăbit de lăncezire,
A doctorului jertfă va deveni 'n curând.
Prevăd că'n scurtă vreme, nu pot prezice când
Căci tot depinde astăzi de timp și împrejurare,
Un ce fatal dar sigur, un doliu mic sau mare
Va'ntinde lung pe bietul Geront într'un sicriu.
De-o fi să'l moștenească stăpănu-meu, nu știu,
Dar de-o fi astfel, vorba aicea să rămâie,
Mă leg la'nmormântare să-î cumpăr eu tămâie.

LIZETA

I-am dat mai adineauri o doctorie,—chiar
Așa precum spișterul orânduise; dar
Eū cred că cea din urmă aceasta o să 'i fie,
Căci a căzut pe mine aproape 'n letargie.

CRISPIN

De aceste meremeturi pe gură și pe dos
Tu porți de grijă?

LIZETA

Crede că eū i-aduc folos;
Și-apoi, fără să'mi laud știința, mi se pare
Că mă pricep într'ênsa mai bine ca or care.

CRISPIN

Ce spui? Ești talentată... Și, trebuie să fii
Plătită foarte bine cu-atâte slujbe...

LIZETA

Ții

Să știi. Nu'mi dă nimica. Dór numai că mă lasă
Să-î zic or ce îmi place, să fac ce vreau în casă.
I-arunc în nas știu colo cuvinte... In sfârșit
In șase ani, acesta e 'ntregul meu profit.
E cel mai mare sgriptor ce s'a văzut vr'o dată.
Nu poți să-ți faci idee cât e de rău! cum cată

În or-ce zi să aștept un mijloc mai murdar
Prin care să devie, mai șmecher, mai avar.
Inchipue-ți, ca doctor, aduce-o secătură
De spițeraș, un âla a căruia statură
'Mă-ajunge pân'la mijloc. Și, știi ce crede el?
Că tocmai pentru faptul că este mărunțel,—
Nu doar că va fi 'n stare a' l îngriji mai bine,—
Ci'l va costa, la plată, parale mai puține.

CRISPIN

O fi mic la statură!.. dar lung la tratament

LIZETA

Sper însă ca răsplată, făcându și testament.
Iși va aduce-aminte, de sigur, și de mine.
Și-apoi speranța asta la dânsul mă mai ține.

CRISPIN

Iși face testamentul?

LIZETA

Sper chiar ca în curând
Va 'nscris și-a! meu nume cu slove mari.

CRISPIN

Sperând

Și eu cum sperî matală, m'aștept la un tezaur,
Căci mă va 'nscri, firește, cu litere de aur.

LIZETA

Cum? Sperî și tu, amice? Așa precum vorbești
S'ar zice că ai dreptul și tu să moștenești.
Nu sînt deja destule rudeni care-aspiră?
Mai vrei și tu să intri în rîndul lor? Mă miră.
Geront în neamu-î are atâți moștenitori
Că mă apucă, numai când mă gîndesc, fiorî:
Mătușe, unchiu, nepoate, nepoți și verișoare.
Verî bunî și alți vitregî. Dar poți să'î numeri

(oare?...)

Erî, numai din spre tată, voind să-î socotesc
Am dat de-o sută șapte din sexul bărbătesc;
D'apoi, femeî..

CRISPIN

Cred. Ensă Stăpânul meu susține
Că partea cea mai mare cu drept i se cuvine.
La oare care parte d'asemenî mă gîndeam,
Căci sînt un fel de rudă, fiind și eu din neam.

LIZETA

Tu?...

CRISPIN

Prima mea nevestă era frumoasă tare:
O tîneră Bretonă, cochetă, și pe care
O cam plăcea, se vede, Erast, al meu stăpân.
Și pentru că pe-atuncea era și mai ciapcân,
Cred eu că prin nevestă am fost și sîntem rudă.
Ce vrei!.. fatalitatea de multe ori e crudă...
Dar cred că chiar bătrînul Geront, ca un netot
Să-î fi plăcut bunica și eu să-î fiu nepot.

LIZETA

Și da și nu... Poți trece de rudă însă-acuma;
Nepot chiar,—dupe moda Bretonă.

CRISPIN

Lasă gluma.

Și să vedem mai bine să punem pe Geront,
Ca nu cumva să pice pe mîna vr'unui tont,
Să-și facă testamentul așa precum ne place;
Căci legatar pe domnul Erast de nu'l va face,
De sigur vaî de dânsul, dar vaî și de-amîndoi.
Căci eu mai mult êntr'ânsul mă bizuesc. Ș'apoi
În cazul cel din urmă, iubind pe Isabela,
Madam Argant i-a spus'o că nu-î dă *demoazela*
De nu va fi să'l lase Geront moștenitor.
Dar ceia ce mă 'ndeamnă să fiu stăruitor
E că Erast, odată ce va ajunge bine
Va destina un sdravîn venit și pentru mine.
Și unde puî, că ese de-acolo zestrea ta.
Cum vezi, nu e nevoie mai mult a'î descînta,
Ca să pricepî că totul depinde de momentul
În care'l vom convinge să-și facă testamentul,
Lăsînd pe nepoțelul Erast ca legatar.
Decî, pune-te pe lucru să stoarcem pe avar.

LIZETA

Cu mare bucurie, Crispin. Pledezi mai bine
Ca advocații.

CRISPIN

Poate.—De ce te mirî? Pe mine
Mă știe toată lumea ce pot și cine sînt.
Am fost în tot d'auna întîiul la 'nvățămînt.
Am stat trei ani în slujbă la procuror, de care
Ți-am mai vorbit, și-a căruî nevestă era tare

Drăguță.—Câte-odată, cu dânsa judecam,
Cu ușile închise, procese de alt neam.

LIZETA

Și-ai părăsit de voie o slujbă-așa de rară?...

CRISPIN

Gelos fiind bărbatul, m'a dat pe ușă-afară,
Un procuror nu este așa cum crezi de blând,
M'a hârțuit al naibi cum nici îți dă prin gând.
He! M'am luptat cu dânsu doi ani, fără să știe,
Dar trebui în sine s'o șterg... De cap să i fie!...

Scena II

ERAST, CRISPIN, LIZETA

CRISPIN

Stăpânu-meu!...

ERAST

A! Iat'o aci. Lizeto?

LIZETA

Eă.

ERAST

Fă bunătate, spune-mi ce face unchiul meu?

LIZETA

Vai! domnule! Puterea cu totul i se curmă
Credeam că astă noapte va fi și cea din urmă
Că 'și va închide gura și ochii pentru veci
Rețetele ce 'nghite când calde și când reci
Nu 'l vor scăpa de moarte.

ERAST

Ce spui? E cu puțință?...

LIZETA

Acesta-i adevărul, precum și-a mea credință.

ERAST

Or care-ar fi speranța ce'mi-ar surîde,—sunt
Cu inima mișcată d'un jalnic simțiment.

CRISPIN

Am fost odinioară și eu în starea asta.
'Mi aduc aminte bine când m'ă murit nevasta
Și a plecat cu luntrea pe fluviul Cocyt
Cu scop să viziteze pe morții,—am resimțit
Și eu mai tot aceeași plăcere și 'ntristare,
Cum simt mai toți bărbații l'așa împrejurare,

Cu toate astea firea, cătând a mă 'ntrista,
Aci cu veselia părea că se lupta,
Aci cădea învinsă, așa în cât, îți minte,
Durerea legitimă, amorul... n'am cuvinte
Să mă esplic în fine; dar, spun adevărat
C'am fost tot de o tată și vesel și 'ntristat.

ERAST

Am totuși pentru dânsul o sinceră-amicie
Și fac așa ca totul să i placă, să-i convie:
Ce zice său ce face, da bine-o fi, da rău,
Ii dau în tot-d'a-una dreptate

LIZETA

Nu știu zău,

O fi așa cum cuget său mi-se pare mie;
Nu cred ca tocmai bine în daraveri să fie,
Căci m'a trimis în pripă să-i caut doi notari.

CRISPIN

Ce? Doi notari? Dar asta îmi dă speranțe mari.

LIZETA

Știu, pentru ca să fie afacerea mai demnă.

ERAST

Ia spune-mi, în minuta aceasta grea, solemnă,
Ce zici, e vre-o speranță să moștenesc?...

LIZETA

Știu eă?...
De cât-va timp cu d-na Argant îl văz mereu...

Vorbesc încet și tainic de bani, de căsnicie,
De testament.—Iubita matală cred că știe...
Eă n'am putut să aflu mai mult, dar presupui
Că vrea să'ți lase toată averea dumnealui
Și-apoi să te 'nsoțească cu Isabe...

ERAST

Cu cine?...

LIZETA

Conița Isabela...

ERAST

Ai auzit tu bine?...

LIZETA

Cum să n'auz!...

ERAST

Lizeto! Oh! Cât sunt de 'ncântat!
Să nu se creadă însă că sunt interesat:

Un zeu mult mai puternic ca Interesul are
Asupra-mi stăpânire: Amoru!—Cea mai mare
Dorință ce mă roade e-aceia de a putea
Să mă 'nsoțesc mai iute cu Isabela mea.
Cât despre moștenire, ea vine de la sine.

LIZETA

Amorul, interesul se vor uni în fine.
Ar fi nedrept ca banii cu cinste adunați,
Să cază moștenire l'atâția deșuchiați!
Ș'apoi, pe lângă asta, mi ar fi grozav de ciudă,
Când știu că ții la dînsul ca cea mai bună rudă
Să ved pe niște aia desculți de țărănoi
Tocând o moștenire,—vorbim aci 'ntre noi,
Menită să 'ndulcească viața dumitale,
Iar nouă să ne-aducă un traiu pe-o altă cale ;
Căci știi...

ERAST

Știi, știu, Lizeto. N'ai teamă.. Când vorbesc
Eū, vorba mea e vorbă: îmi place s'o 'mplinesc

LIZETA

Ș'apoi, să știi că unchiul dacă ți voește bine
Aceasta 'n mare parte se trage de la mine;
Căci, fără să mă laud, în fie-ce minut
Îi spun mereu că nimeni pe lume n'a avut
Așa nepot ca dînsul, blajin, cinstit, cu minte
Și care, nu cu scopul d'a'l moșteni, îl minte,
Ci îl iubește sincer...

CRISPIN

Vezi, domnule, o vezi?...
Ce spune fata asta e-adeverat, s'o crezi,
Și tot ce se petrece în dumneata, ea știe.
M'am înțeles cu dînsa s'o iaū cu cununie.
E bună și cuminte. Nu știu cum vei putea
Să-i răsplătești norocul ce ți-a venit prin ea.
E tîneră, frumoasă și ține mult la mine...
Să nu te porți cu dînsa ca cu cea l'altă..

ERAST

Bine.

LIZETA

Tăceți că vine domnul. Eū însă am uitat
Că trebuia notariū să chem imediat.
Aleargă tu la dînsii de-î cheamă. Unul șade
In co'ț, și se numește Gaspard; la două strade
De dînsul locuește Scrupul... întreabă jos.

CRISPIN

Scrupul!... Mă duc îndată. Ce nume caraghios!

Scena II

GERONT, ERAST, LIZETA, UN LACHEU

GERONT

A! Bună dimineața, nepoate.

ERAST

Cât îmi pare
De bine că te aflū mergînd spre vindecare!
Dar șezi, te rog!... (Lacheul aduce un scaun)
Ia p'asta, și adu un fotel,
Căci unchiul o să șadă mai liniștit în el.
(Lacheul ia scaunul, aduce un fotel și apoi iese)

Scena IV

GERONT, ERAST, LIZETA.

GERONT

M'a scuturat azi noapte o febră 'ngrozitoare
Și am scăpat de-un mare pericol. Fac prinsoare
Că altul pîn'acuma de nu știu câte ori
Și-ar fi lăsat papucii... Ce friguri! Ce sudori!

ERAST

Ești însă mult mai bine și sper cu ajutorul
Lui D-zeu să ți treacă de tot; căci viitorul
E încă-al dumitale. Acum să ne gândim
Să ți re'ntărim puterea slăbită, prin regim.
Să 'ncepî că bulioane, cu vin, cu nutritive,
Să ți speli apoi stomahul cu ape purgative,
Să nu te lași, în fine, să cazî din nou la pat.

GERONT

Ași vrea și eū aceasta s'o fac neapărat;
Dar costă tot parale și par'că nu ți convine
Să cheltuești, când Moartea, curând, tîrziū,
tot vine.

Cu doctorii aceștia e lucru 'ngrozitor:
Pretind tot pumni de aur pe hapurile lor.
Halal de cel ce scapă sau cel ce moare'n pripă!
Acela numai poate să scape de risipă.

ERAST

Așa e; ai dreptate; e scump; dar eū voesc
Cu boala dumitale d'acum să cheltuesc.

Fiind-că sănătatea e cea mai scumpă 'n lume
Un om care 'și respectă familie și nume,
Nu trebuie să cruțe nimic. Voiū încerca
Tot ce'mi va sta 'n putință spre a te vindeca.
Să 'ncepem prin a'ți drege puterile sleite.

GERONT

E în zadar, nepoate. Parale prăpădite !
Când casa-î dărămată, de geaba o repari.—
Aî poruncit, Lizeto, să cheme pe notari ?
Ași vrea să 'mî pui puținul ce am la rânduială.

LIZETA

Da, domnule, d'atuncea,

GERONT

Și vin ?..

LIZETA

Fără 'ndoială.

GERONT

Acuma, deci, nepoate, te rog a m'asculta :
Voiesc, ca rudă bună, să știi și dumneata.

ERAST

Ascult. De ce e vorba ?

GERONT

Cum știi, am rude multe...

LIZETA

Destule.

GERONT

Taci din gură și lasă-l să m'asculte.
Ca fiarele 'nsetate, așteaptă ca să mor,
Să 'mî moștenească-averea; cunosc eū pofta lor.

ERAST

Te rog să nu mă judeci tot ast-fel și pe mine.

GERONT

Ved eū cum merge treaba, iubitule.

ERAST

Știi bine

Că îiū mai mult la unchiul și la viața sa,
De cât la toată-averea ce poate 'mî-ar lăsa.

GERONT

Am înțeles. Vreaū însă să mă rēsbun, nepoate,
De toți acești desmetici, desculți și rupți în

(coate,

Ce-așteaptă moștenirea și moartea îmi cobesc
E însă o persoană pe care o iubesc
Și voiū moștenitoare s'o las pe 'ntreaga-avere.

ERAST

Dorința dumitale e sfântă

LIZETA

Ce plăcere

Ar fi, să vezi o ceată de tâmpî moștenitori
Cu gurile căscate, cu ochi scînteietori,
Cu găturile 'ntinse, coprinși de nerăbdare,
Citindu-ți testamentul, în care, va! în care,
In loc de-averî ce dēnșii speraū că le aū rămas,
Le lași o noapte bună, și câte-o tiflă 'n nas
Să pot vedea cu ochii adâncă lor mâhnire,
Ași vrea 'ntradin din groapă să ies în omenire.

GERONT

De și sunt foarte sigur că a n trăit destul,
Și boala mea mă face de viața-a fi sătul,
Cu toate că rinichii mă dor și zi și noapte
Și coapsele 'mî sunt roșii de-aî crede că sunt

(coapte,

De și, fără bastonul acesta, n'ași putea
Să umblu pe picioare, căci sigur ași cădea,
Sunt totuși mult mai tare de cât s'ar presupune
Și foarte mulți n'ar crede cum sînt, de nu
(le-ași spune.

LIZETA

Sînt zile chiar în care atât ești de vânos
Că pari a fi ca mine mai svelt, mai sănătos.

GERONT

Adevărat ?..

LIZETA

Ba încă aî flacări în privire.

GERONT

Îmî place fata asta, căci are bună fire.
Dar, în sfîrșit e timpul averea să 'mî rostesc
'Nainte de-a 'mî da duhul sfîrșitului obștesc.
Cunoști cum-va pe doamna Argant ?..

ERAST

Cunosc. Se crede
Că este-o damă foarte de treabă.

GERONT

Se și vede,
Pe Isabela însă, pe fata ei, o știți?

ERAST

O fată 'ncântătoare, cu ochi frumoși, nurlii...

GERONT

Nu ește-așa că cerul a dăruit'o 'n toate
Cu calități, ce alta să aibă nu mai poate?

ERAST

Nimic, nici chiar un înger nu poate fi merit
Pe un bărbat a' l face ca dânsa fericit.

GERONT

O să mă 'nsor cu dânsa...

ERAST

Ce? Ea să se mărite
Cu dumneata?

GERONT

Cu mine. Ce zici?

LIZETA

Nenorocite !...

ERAST

Eu, ce sa zic? Sunt vesel și foarte fericit.

LIZETA

Oh! Doamne, fie-ți milă d'un biet nenorocit!
Auzi, să se însoare moșneagul c'o copilă...
O! Doamne fie-ți milă de dânsul, fie-ți milă.

GERONT

Luând'o de nevastă,—la moartea mea voiesc
Să 'i las întreaga-avere.

ERAST

Te-aprob, și socotesc
Că tot așa ași face în locul dumitale.

LIZETA

Ce fel? Bătrân și gârbov, slăbit la balamale,
Nervos și epileptic, astmatic, dropicos,
Răscopt și paralytic, de sus și până jos,

Vrei flacăra iubirei s'o măi aprinzi în vine,
Să faci în noaptea nunței hymenul de rușine,
Și tocmai când vei crede că ți-ai luat avânt
Să te trezești de-odată din nuntă, în mormânt?

GERONT

Știu eu ce știu. Sunt sigur că 'nsurătoarea asta
Va face să mă vindec și să 'mă iubesc nevasta.
Ș'apoi, măi am speranța că dacă mă 'nsor
E ca să 'mă dea soția, la boală, ajutor.
Ce 'mă folosește mie o ceată cobitoare
De neamuri, care vecinic să 'și zică: «Nu măi
(moare!»

Și care, vrând în casa de bani a răscoli
Imi vor desface patul, 'nainte de-a muri?
Nevasta, din potrivă, fiindu-mi credincioasă,
Mă va 'ngriji la boală, mahnită și miloasă;
Și-având deja răsplata, în castul ei amor,
Va face fără zgomot și'n liniște să mor.

ERAST

Da unchiule, prea bine te-ai chibzuit, pré bine
Așa să faci. Nevasta la casa ei când ține,
Când este econoamă, când are-apoi și rost
Grijește ca un înger de-al vieții adăpost.

GERONT (sărutându-l)

Ah! scumpe nepoțele! aș fi crezut vr'odată
Că tu să'mi porți iubire atât de-adeverată?

ERAST

De, unchiule, spun sincer că te iubesc.

GERONT

O știu...

Dar tot atât de sincer și eu la tine țiu.
N'ai teamă... Am eu grije nepoate și de tine.
Fii sigur nu vei pierde speranța ta în mine.

Scena V

GERONT, ERASI, LIZETA, UN LACHEU

GERONT (lacheului)

Ce cauți aicea?...

LACHEUL

Doamna Argant și fiica sa
Întreabă dacă domnul primește.

ERAST

Nu lăsa
S'aștepte mult afară... Dați fuga să le-aduc.
(ese)

Scena VI

GERONT, LIZETA, LACHEUL

GERONT

Dă-mi iute pălăria, peruca.

LIZETA (apart)

Ce năuc !...

(tare) Poftim!

GERONT

Să nu te puie Satan să dai pe față
C'am leșinat azi noapte și-am încetat din viață,
Că zău...

LIZETA

Eū nu voi spune nimic, dar presupun
Că ele-or să ghicească... Aū nasul fôrte bun

Scena VIIDOAMNA ARGANT, ISABELA, GERONT
ERAST, LIZETA, LACHEUL

DOAMNA ARGANT

De azi de dimineață suntem în nerăbdare :
De unde-avem credință că mergi spre vin-
[decare,
Am auzit c'azi noapte ai fost grozav de rău

GERONT

V'a amăgit se vede vr'un prost, vr'un nătărău
Saū poate chiar vr'o rudă ce-așteaptă moș-
[tenire,
Și-ar vrea de viu să'mi cînte eterna pomenire.
Ca astăzi nici odată n'am fost mai sănătos.

ERAST

Pot zice chiar că unchiu e sprinten și voios
Ca cel mai falnic tânăr.

LIZETA (apart)

Da, falnic la chelie...

GERONT

Aș fi fără 'ndoială bolnav, în agonie,
De n'aș avea privirea acestor ochi frumoși.

DOAMNA ARGANT

Copila mea, privește cu ochii mai voioși
Pe-acel ce 'n scurtă vreme bărbat o să'ți
[devie.

GERONT

Sunt sigur domnișoară și simt cu bucurie
Că singura'mi scăpare ești numai dumneata,
Căci ești pentru-al meu suflet balsamul ce-
(aștepta,

Atât pe dinăuntru să'l mântuie de rele,
Cât și pe din afară să'l curețe, să'l spele.
Căsătoria noastră va fi un vomitiv;
Te voi lua în fine ca ultim purgativ.

ISABELA

Nu știu drept ce saū cine mă ieī, dar sunt
(mirată
De felul dumitale de-a subjuga o fată.

DOAMNA ARGANT

Dorind să'ți placă domnul ți-aduce și-un folos
Prin care n'o să'ți pese că e bolnăvicios
Și n'o să ai prilejul să'ți pară rău.

ISABELA

Da, mamă;

Consimt cum datoria de fiică mī-o reclamă;
Dar cred că poate domnu c'o lege-așa de grea
Nu va găsi în mine soția care-ar vrea.
Eū știu ce; sunt puținul ce prețuesc nu'mi pare
Că e destul s'aducă deplina'i vindecare.
Șe'nșală dacă speră că aș putea să fiū
O'ntrăgă spițerie Eū mă cunosc și știū
Ce valorează ochimi. Nu cred să fie'n stare
A'nlocui vr'odată o cură-atât de mare.

ERAST

Eū știu cu toate astea că ochi-ți sunt mai
[tari

GERONT

Puterile dintrânși atâta sunt de mari
Că'n nouē lunē de zile pot face, să se știe,
Pe toți moștenitorii să crape de mânie...
Știu eū cum îmi voi rîde atunci de d-lor!

LIZETA (apart)

Ba eū m'aștept ca dēnsul să crape mai ușor,
(tare) De vreme ce te'ndeamnă Satan la'n-
[surătoare,
Nu sunt nenumērate femeile sub soare?...
Nu vezi că domnișoara e tēnără, nu vezi?
Lī trebuie un tēnăr ca d-nei... Ce? crezi

Că tot mai ești în vârstă în care-ai fost o
[dată,
Că poate să te placă pe dumneata o fată?
La halul d-tale mai umbli să te'nsoară?
Dar uită-te'n oglindă, ca mâine o să mori.
Mai bine zău, mai bine ți-ai face testamentul,
Tot am chemat notari, s'apropie momentul
Să plecî din lumea asta în lumea celor drepti.
Gătește-ți testamentul ca oameni'nțelepți.

GERONT

Da știi că ești limbută fetiço? Cine dracu
Te-a învățat cu limba să'nșepi așa ca acu?
Ha! ?..

LIZETA

Cine?... Judecata.

GERNOT (d-nei Argant și Isabelei)

Vă rog n'o ascultați.
De gura'i îndrăzneată să nu vă supărați.
Ades în libertate o las să trîncănească...
O sufer, căci e bună și știe să slujească.

LIZETA

Nu știu să minț pe nimeni și nici să linguesc.

ERAST

Și eu, cu toate astea, pe unchiu'l sfătuesc
Să facă cum îi place : De ce să nu se'nsoare?
Ș'apoi, când e puțință, de ce să n'aibă oare
Din propriul său sânge un mic moștenitor?
Se poate? E vr'un mijloc să fii nepăsător
In fața unui ânger ca domnișoara? Cine
N'ar place-o? Dea destiul așa noroc pe mine
Și zău, de nu m'ași crede grozav, să fiu mișel!

ISABELA

Mă sfătuești atuncia să mă mărit cu el?

ERAST

Sunt sigur că ai face isprava cea mai mare.

ISABELA

Părerea d-tale și sfaturile-ți rare
Vor fi deci ascultate, de vreme ce voești.

ERAST

Ascultă, domnișoară, căci n'ai să te căești.

Doamna ARGANT

Dar fica se supune, când mama poruncește.

ERAST

Zic eu că n'ai dreptate?... O tânără, firește,
Că trebuie să facă cum vor ai săi părinți,
Chiar dacă i-ar alege un mire fără dinți.
Dar unchiu-meu nu este bătrân așa de tare
Să nu se mai gândească a se'nșura. Nu are
Mai mult, pe cât îți minte, ca șapte-zeci de ani.

GERONT

La Sfântu-Ion ce vine

LIZETA (apart.)

Cu viermi și cu guzganî!

(tare).

De două ori damblaua era să'l dea pe bete;
Din fericire însă viața-i se redete,
Și doctorii acuma, știind ce are, zic
Că până după toamnă nu va avea nimic:
Nici gută, nici gravelă, nici tuse, nici turbare.

GERONT

Ba chiar până la toamnă'mi-ai spus cu'ncre-
[dințare
Că pot de la nevastă să am câți-va copii..

LIZETA

Eu nu sunt doctoreasă, nici tare'n doctorii,
Dar asta nu se poate, sunt eu încredințată.

GERONT (încet Lizetei)

Lizeto, doctoria lucrează câte-o dată.

LIZETA

Să știi că crăpi, alt-dată să nu mai îndrăznești..

ERAST (văzând că Geront pălește)

Dar, unchiule ce îți vine?..

GERONT

Păcate omenești.

Nu e nimic, n'ai grijă... Rog, d'omnă iertăciune,
Am oare-carî afaceri urgente... Nu pot spune...
Dar sînt silit..

Doamna ARGANT

Nu face nimic... O să plecăm.

GERONT

Erast v $\acute{e}$ va conduce. E $\acute{u}$ plec..

Doamna ARGANT

V $\acute{e}$ salut $\acute{a}$ m !

(Geront ese cu lacheul)

Scena V II

D-na ARGANT, ISABELA, ERAST, LIZETA

LIZETA (c $\acute{a}$ tre Isabela)V $\acute{e}$ zut'a $\acute{i}$ domni $\acute{s}$ oara c $\acute{a}$ t e $\acute{s}$ t $\acute{i}$ $\acute{i}$ n ochi de tare ?O singur $\acute{a}$ privire $\acute{s}$ i i-a f $\acute{a}$ c $\acute{u}$ t lucrare,Mai mult ca doctoria ce $\acute{i}$ a de $\acute{s}$ ase luni.Ce stra $\acute{s}$ nic e amorul c $\acute{a}$ nd face el minun $\acute{i}$!

Doamna ARGANT

Adio !. Isabelo, e timpul a ne duce.

ERAST

 $\acute{S}$ i e $\acute{u}$ voi $\acute{u}$ merge d $\acute{o}$ mn $\acute{a}$ .. Voesc a v $\acute{e}$ conduce.**Scena IX**LIZETA (singur $\acute{a}$)M $\acute{e}$ duc $\acute{s}$ i e $\acute{u}$ .., de ! slujba aceasta e cam grea ;Dar mo $\acute{s}$ ul m $\acute{e}$ a $\acute{s}$ teapt $\acute{a}$, c $\acute{a}$ c $\acute{i}$ singur n'ar putea..De alt-fel pentr'o nunt $\acute{a}$, frumoas $\acute{a}$ n $\acute{i}$ trevedereS $\acute{u}$ nt chiar $\acute{i}$ ncred $\acute{i}$ nat $\acute{a}$ c $\acute{a}$ le-a f $\acute{a}$ c $\acute{u}$ t pl $\acute{a}$ cere.(Finele actului $\acute{i}$ nt $\acute{e}$ i $\acute{u}$) **Th. M. Stoenescu**

DANTE ALIGHIERI

DIVINA COMEDIE

— TRADUCERE —

C $\acute{A}$ NTUL AL PATRULEA**Int $\acute{a}$ il cerc.—Limb $\acute{i}$**

De $\acute{s}$ teptat de sgomotul unui tunet, poetul $\acute{s}$ i conduc $\acute{a}$ torul s $\acute{e}$ u intr $\acute{a}$ $\acute{i}$ n limburi, percurg Eliseul, $\acute{i}$ n care t $\acute{a}$ ie $\acute{s}$ e $\acute{i}$ ntept $\acute{i}$ $\acute{s}$ i oamenii de bine, care nu a $\acute{u}$ primit botezul ; apoi p $\acute{a}$ r $\acute{a}$ lesc acest loc luminos $\acute{s}$ i pacinic, spre a p $\acute{a}$ truunde $\acute{i}$ n negurile inferioare.

Un tunet $\acute{i}$ ngrozitor rupse ad $\acute{a}$ ncia mea amor $\acute{e}$ al $\acute{a}$; m $\acute{e}$ cutremur $\acute{a}$, ca o fiin $\acute{t}$ $\acute{a}$ ce se de $\acute{s}$ teapt $\acute{a}$ $\acute{i}$ n spasmuri.

Apoi, lini $\acute{s}$ tindu-m $\acute{e}$ $\acute{s}$ i, dupe ce am plimbat ochi $\acute{i}$ $\acute{i}$ n prejurul me $\acute{u}$, m $\acute{e}$ scula $\acute{i}$ $\acute{i}$ n picioare

$\acute{s}$ i m $\acute{e}$ privi $\acute{i}$ cu b $\acute{a}$ gare de seam $\acute{a}$ spre a m $\acute{e}$ recunoa $\acute{s}$ te.

Eram pe marginea unei pr $\acute{a}$ pastii, vale $\acute{i}$ ntunecat $\acute{a}$, unde gem, ca o furtun $\acute{a}$, mi $\acute{i}$ de bocete, de pl $\acute{a}$ nsuri $\acute{s}$ i de def $\acute{a}$ imare :

O pr $\acute{a}$ pastie ad $\acute{a}$ nc $\acute{a}$, neagr $\acute{a}$ $\acute{s}$ i nem $\acute{a}$ rginit $\acute{a}$, $\acute{i}$ n care cufunda $\acute{i}$ privirea $\acute{s}$ i nu v $\acute{e}$ zu $\acute{i}$ nimic.

Conduc $\acute{a}$ torul me $\acute{u}$, cu totul schimbat la fa $\acute{t}$ $\acute{a}$, $\acute{i}$ m $\acute{i}$ zise : «E timpul s $\acute{a}$ ne cobor $\acute{i}$ m $\acute{i}$ n aceea $\acute{s}$ t $\acute{a}$ lume $\acute{i}$ ntunecoas $\acute{a}$; voi merge $\acute{i}$ nt $\acute{e}$ i $\acute{s}$ i tu al doilea.

— $\acute{S}$ i e $\acute{u}$ care v $\acute{e}$ zusem fa $\acute{t}$ $\acute{a}$ sa pierdut $\acute{a}$, $\acute{i}$ i zise $\acute{i}$: cum a $\acute{s}$ i $\acute{i}$ ndr $\acute{a}$ sni s $\acute{a}$ te urmez, dac $\acute{a}$ te $\acute{i}$ nsp $\acute{a}$ im $\acute{a}$ nt $\acute{i}$ tu, care $\acute{i}$ m $\acute{i}$ $\acute{i}$ nt $\acute{a}$ re $\acute{s}$ t $\acute{i}$ curajul ?

— $\acute{S}$ i el c $\acute{a}$ tre mine : «Suferin $\acute{t}$ $\acute{e}$ le at $\acute{a}$ tor fiin $\acute{t}$ $\acute{e}$ pierdute $\acute{i}$ n aceste ad $\acute{a}$ ncimi, a $\acute{s}$ tern pe fa $\acute{t}$ $\acute{a}$ mea o comp $\acute{a}$ timire, pe care tu o $\acute{i}$ e $\acute{i}$ drept spaim $\acute{a}$.

«S $\acute{a}$ ne gr $\acute{a}$ bim ; c $\acute{a}$ c $\acute{i}$ calea este lung $\acute{a}$, $\acute{s}$ i ora e gr $\acute{a}$ bit $\acute{a}$. «Articul $\acute{a}$ nd aceste cuvinte, m $\acute{e}$ introduse $\acute{i}$ n $\acute{i}$ nt $\acute{a}$ il cerc, care $\acute{i}$ nc $\acute{o}$ jur $\acute{a}$ abisul.

Acolo, pe c $\acute{a}$ t pot judeca, nu erau pl $\acute{a}$ nger $\acute{i}$; dar suspinele f $\acute{a}$ cea $\acute{u}$ s $\acute{a}$ palpitate aerul vecinice $\acute{i}$ $\acute{i}$ nc $\acute{i}$ sori.

Aceste suspine p $\acute{a}$ rea $\acute{u}$ pricinuite de $\acute{i}$ ntristare, iar nu de suferin $\acute{t}$ $\acute{e}$ le unei mul $\acute{t$ imi ne-num $\acute{e}$ rate de b $\acute{a}$ rba $\acute{i}$, feme $\acute{i}$ $\acute{s}$ i copii.

«— Nu m $\acute{e}$ $\acute{i}$ ntreb $\acute{i}$, relu $\acute{a}$ conduc $\acute{a}$ torul ; ce sunt aceste suflete ? Ascult $\acute{a}$ -m $\acute{e}$ mai nainte de a merge mai departe.

»Nici una dintre ele nu a p $\acute{a}$ c $\acute{a}$ tuit. Dar virtu $\acute{t}$ $\acute{e}$ le lor nu a $\acute{u}$ fost cons $\acute{i}$ n $\acute{t}$ $\acute{i}$ te prin botez, poarta acelei credin $\acute{t}$ $\acute{e}$ ce tu profesez $\acute{i}$.

«Na $\acute{s}$ terea lor a precedat cre $\acute{s}$ tinismul ; ele nu a $\acute{u}$ sl $\acute{a}$ vit pe Dumnezeu dup $\acute{e}$ adev $\acute{e}$ rata sa lege $\acute{s}$ i chiar e $\acute{u}$ sunt din num $\acute{e}$ rul lor.

»Din cauza aceste $\acute{i}$ nefericir $\acute{i}$, nici de cum pentru alt $\acute{a}$ $\acute{i}$ ntinare, suntem os $\acute{a}$ ndi $\acute{i}$; $\acute{s}$ i singura noastr $\acute{a}$ pedeaps $\acute{a}$, este de a tr $\acute{a}$ i $\acute{s}$ i a dor $\acute{i}$ f $\acute{a}$ r $\acute{a}$ speran $\acute{t}$ $\acute{a}$ ».

Auzindu-l, inima 'mă fu coprinsă de o durere amară; căci recunoscusem, printre umbrele care pluteau în limburi, fețe însemnate și virtuose.

Și eu către maestru: «Bine-voește a 'mă lumina îndoielile, spre a mă întări în credința ce triumfează în contra orî-cărei amăgirii.

«Nici una din aceste umbre n'a obținut vre-odată, prin meritul său, sau prin vre-o intervenire bine-voitoare, iiberarea din limburi și veselile fericirii?»

Conducătorul meu înțelegând sensul ascuns al întrebării mele, îmi răspunse: «Trăiam de puțin timp în locul hotărît noă, când un a tot puternic se arătă, încoronat de semnul victoriei (1).

El mântui sufletul celui d'întăiu părinte al nostru, pe Abel fiul său, pe Noe, pe Moisi legislator și cucernic, pe patriarhul Abram și pe regele David.

«Pe Iacob și copiii săi 2). Pe Rahela pentru care Iacob suferi atât, și o mulțime de alte suflete care fură iertate și date fericirii.

«Înainte acestor drepti nimeni nu fu iertat.» Pe când vorbea, noi străbăteam neconținut deasa pădure de spirite.

Nu eram încă departe de pragul gigantic; o licurire lumină emisferul întunerecului, și, apropiindu-mă, descoperii un popor de oameni străluciți.

Atunci zisei lui Virgil: «O! tu, onoarea științei și a artei, spune-mi ce umbre glorioase domnesc în acest loc, despărțite de soarta celor-l-alte?»

Și el către mine: «Inalta reputație ce ai lăsat pe pământul unde trăești le-a atras răsplata cerului.

De odată, un glas răsună: «Lăudați pe

poetul mare; umbra lui, care plecase, se întoarce între noi.»

Glasul tăcu. Patru din aceste fețe înaintară cu mărire; înfățișarea lor nu arăta nici întristare, nici veselie.

«— Privește, urmă conducătorul meu, ceea ce este înaintea celor-l-alți trei; într'o mână ține o spadă și seamănă a fi monarcul lor.³⁾

«Este Omer, poetul suveran: în urma sa merge Horațiu cel satiric, al treilea este Ovid; Lucianu cel din urmă.

«Fie care din ei merită, ca mine, numele ce un glas l'a consfințit: Ei îmi dau vrednica lor tămle.»

Atunci se grupă minunata școală a acestui rege de înalte cântări, care plutește ca o acvilă, d'asupra tuturilor.⁴⁾

Strălucitele persoane vorbiră cât-va timp; pe urmă se întoarseră către Virgil, cu un semn de închinăciune, la care maestrul meu surise

Ei mă cinstesc mă mult, primindu-mă în adunarea lor; mă aflam al șaselea între aceste genuri;

Apoi merserăm împreună până ce deterăm de lumină; vorbirea noastră se sprijinea pe subiecte frumoase de a fi spuse, pre cât este de cuviință să le tăcem în ceasul acesta.

Ajunserăm la poalele unui Castel⁵⁾ în-

³⁾ Omer este represintat ast-fel într'o medalie antică, din cauza caracterului războinic al epopeei sale; aci, spada este semnul suvernității sale poetice.

⁴⁾ Dacă Stace, nu însoțește pe poetii care vin înaintea lui Virgil, este că avem să'l găsim mai departe: Purgatoriu XXI:) Tot asemenea se poate întreba cine-va cum de nu se ved aci: Hesiod și tragicii Greci; dar în timpul lui Dante renașterea anticității era prea necompletă.

⁵⁾ Acest mărș Castel este simbolul reputației nemuritoare a lucrărilor frumoase. Cele șapte ziduri, cele șapte porți, număr mistic, sunt cele șapte daruri ale sfintului Spirit: Justiție, Forță, Cumpătare, Înțelepciune, Inteligență, Prudență și Știință. Grațiosul pîrii: (bel fiu micello) este elocuența.

¹⁾ Christ, biruitoarea morții coborît în limburi.

²⁾ Iacov, supra-numit Israel, și tatăl său Isac.

conjurat de șapte ori cu ziduri și scaldat de un rîu limpede.

Dupe ce îl trecurăm ca pe uscat, înțelepții străbătură prin șapte porți, și îi urmați într-o liveadă înverzită.

Acolo se afla altele fețe impunătoare, cu privirea serioasă și liniștită. Vorbeau rar și cu un grai melodios.

Ne retrăserăm la marginea livezii, pe o înălțime luminoasă și descoperită, de unde puteam privi în pace toate aceste suflete frumoase.

Acolo, în picioare, pe însmăltarea verde, îmi fură arătate marile spirite. O! priveliște, a cărei amintire mă uimește încă!

Am văzut pe *Electra*, însoțită de o trupă de eroi¹⁾ între ei deosebiți pe *Hector*, *Enea*, *Cesar*, cu armura și ochii săi de erete.

De altă parte am văzut pe *Camila*, *Pentestilea* și pe regele *Latinus*, șezând lângă *Lavinia*, fiica sa.

Am văzut pe acel *Brutus* care goni pe *Tarquiniu*, apoi pe *Lucreția*, *Iulia*, *Marcia*, *Cornelia*, și pe sultanul Saladin singur de o parte²⁾

Ceva mai sus, observați pe maestrul celor ce știu³⁾ șezând în mijlocul familiei sale de filosofi.

¹⁾ *Electra*, muma lui *Dardanus*, unul din strămoșii lui *Enea*, fondator al imperiului Latin.—*Iulia* fiica lui *Cesar* și femeea lui *Pompeu*.—*Marcia* femeea lui *Caton*, de care se va vorbi mai la vale (purgatoriul, 1).—*Cornelia* muma *Graihilor*.

²⁾ Sultanul Saladin, așezat în locul dreptilor, face onoare independenței poetului.

³⁾ Maestrul filosofilor: *Aristot*, dupe ideile secolului al XIII.—Toată pleiada antică.—*Zeno* stoicului din *Cittium* iar nu cinicul din *Sinope*. *Dioscorid* observator al virtuților vegetalelor, despre care a scris un tratat. *Tullius* citat aci între *Orfeu* și *Linus*; iar nu *Livius*, dupe cum s'a zis în alte edițiuni: nu este regele Romei, ci oratorul *Tulliu Ciceroni*.—*Averhoes de Cordus*, autorul unei comentarii în limba arabă asupra scrierilor lui *Aristot*; prin el se cunosc în *Europa* la epoca aceea filosofia peripateticiană.

Toți îl cinsteau, făcându-i închinăciuni; *Socrate* și *Platon* erau cei care ședeau mai aproape de maestru.

Mai la vale vedeam pe *Democrit*, care atribuie întâmplărei origina lumei, *Diogen*, *Anaxagora* și *Thales*, *Empedocle*, *Heraclit* și *Zenon*.

Vedeam pe *Orfeu*, *Tullius Linus* și moralistul *Seneca*, *Dioscorid*, observator adînc al substanțelor vegetale;

Apoi pe geometrul *Euclid*, *Ptolomeu*, *Hippocrat*, *Avicenne Galian* și autorul marelui comentariu, *Averhoes*.

Nu aș putea să-i numesc pe toți; subiectul mă grăbește și de multe ori cuvintele lipsesc unei asemenea povestiri.

Virgil și eu părăsirăm adunarea, și înțeleptul meu conducător mă duse pe altă cale, afară din aerul pacinic, într-o atmosferă de spasmuri.

Noapte adîncă, în care lumina nu răsună frînge nici o rază.

COLONEL G. BOTEANU

DIN ANUL 1848

(Urmare)

XIV

După discursul lui *Vasilică Ghica*, publicul începu a se răspândi ducându-se fie-care pe la casele sale. Insuși tribunul demagog se făcu nevăzut.

Indată după aceasta se răspândește știrea că oștirea a plecat de la casarmă și vine în marș iute asupra casei lui *Mavrocordat*, sub comanda lui *Beizadea Grigorie* sprijinită de toată artileria, care atuncea se compunea dintr'un tun mititel, care se trăgea de un singur cal.

Cu toată teroarea ce insufla o asemenea

stire, vr'o două-zeci de tineri se determinară a sta pe loc. Unii mai curagioși se arătară atunci cu ideea că de va cuteza oștirea să violeze domiciliul, să o respingă cu armele. D. Maurocordat poseda în adevăr un arsenal de arme de lux : avea poate vr'o 40 de focuri, puscă și pistoale, cu care niște brațe iuși și sigure ai fi putut doborî vre-o sută de oameni. Majoritatea însă găsi mai prudent ca să evite o măsură atât de temerarie; putea să prorumpă o turburare peste nopțe și vagabonții să dea foc orașului, și să se puie pe prădăciuni.

Așa dară se deteără la oparte armele de foc și tinerii, punându-se a fuma țigări, așteptaă desnodământul cemediei.

În numărul acesta mă aflam și eu vorbind despre literatură cu amicul meu Petrache Casimir.

Actul original al dorințelor naționale în care erau subscriși vre-o cincă sute inși. D. Maurocordat avu îngrijire a'l trimite la o persoană sigură.

«Oare ce o să fecă oștirea dacă va veni aici? zice unul. Cum o vedea că lumea s'a risipit, o să se întoarcă la casarmă.

— Dar dacă va intra în casă?

— Dacă va intra o să ne găsească fumînd țigări, și negreșit că oamenii inofensivi n'o să aibă ce să facă. Prin urmare are să se ducă cum a venit.

— Ba mi se pare c'or să ne sune spetele, zicea un altul.

— A..șaa ! asta nu se poate. Nu se pote să fie ast-feț la escesuri ; și apoi chiar așa să fie, ziua de mâine ne va răsuna.»

Incepură toți a se legăna cu ilusiunile. Preziceau cum o să meargă la Mitropolie, cum de acolo era să se facă fraternizarea cu soldații, cum o să aresteze pe domnul, cum o să proclame guvern provisoriu, și altele de acestea.

«Dar pe cine să punem în guvernul provisoriu? zise unul.

— Iată o idee zise un altul la care nu ne-am gândit. In astă noapte numai de cât să hotărâm lucrul acesta.»

În mijlocul acestor întrevorbiri, un sgomot mare se aude.

— Miliția ! Miliția ! strigau câți-va oameni cari mai rămăseseră prin curte.

Alergând la fereastră, vedem mai întâiu baionetele și apoi pe soldați.

Aceștia, oprindu-se în dreptul porței, așezară mai întâiu tunul, îndreptându-l asupra casei. Se vedea în mâna unui soldat chiar fitilul aprins gata să'i dea foc.

O teroare ne coprinsă pe toți căci ory cât de mic ar fi fost tunul, totuși era în stare să spargă geamurile și chiar să nimicească pe cine-va, lucru ce nu putea să fie tocmai plăcut.

Două șiruri de soldați coprind și inconjoară casa... o bandă ca de einci zeci de soldați se desparte și se suie pe scară.

Ușile salonului se deschid cu vuet și o mulțime de baionete întinse întră înăuntru.

Șirul de soldați se desface, și se arată în mijloc un arnăut ca un uriaș, fiind o pală între dinți iar în mâini, cu degetul pe cocoș o carabină, trombon larg cēt un cracter.

După arnăut se vede Beizadea Grigorie ce era adjutant și colonel cu sabia scoasă.

«Domnilor, zise el, în numele legei vē provoc ca să depuneți armele.

— Cine are să le depuie : dar noi câți suntem aici n'avem nici o săbiuță.

— Ce fel, d-voastră sunteți in revoluțiune? Voiți să doborîți pe Măria Sa din tron ; și credeți că nu va fi cine să'l apere ?

— Noi am voit să facem o revoluțiune pacifică Am supus dorințele naționale cu pace. Dacă Măria Sa nu le acordă, lumea și d-zeu va judeca. Iar noi, precum vedeți, suntem cu țigările în mână.

— Înțeleg dar, domnilor, că este o neînțelegere. Pofțiți dară de mă întovărășiți de vale la palat. Acolo veți vedea și pe Măria Sa ! după aceasta vom deșerta câte-va butilce de șampanie.

— Foarte mulțumim de șampanie. Dacă e cât pentru asta, să o bem aici și să ne lași în pace.

— Nu se poate. Măria sa mî-a poruncit

că pe câți voi găsi aici, să-i duc devala la cazarmă unde-i așteaptă.

— În fața puterii n'avem ce face. Dar de vom fi maltratați, vom trata de infam și lași pe cei ce ne duc.

— «Eū vĂ garantez, cĂ nu veți suferi nimic.»

Ne scularăm cu toții și după ce eșirăm cu toți, ne vĂzurăm înconjurați de soldați și urmași de Beizadea Grigorie, precedat ca și mai nainte de arnăutul cu tromblonul. Acesta era faimosul Ingé Robert, de origine din Afganistan.

XV

D. A. Mavrocordat, după cât îmi aduc aminte, rămase acasă. Aceasta nu ne puse în mirare, știind că el era nepotul lui Vodă și apoi chiar această de pe urmă considerațiune nu ne făcea nici odată a ne îndoi de lealitatea și sinceritatea sa în favoarea cauzei patriotice care ne agita.

Coborărăm scările, ajunserăm în curte; dar abia ne aflam la poartă, și de odată auzim comandând: foc! Toți soldații ce ne înconjurau întinseră baionetele asupra pepturilor noastre. O teroare de moarte ne cuprinse inimele... așteptam să vedem cu coașele rădicându-se. Încă o dată auzim: foc! dar o altă voce, mai puternică, strigă: în sus! Atuncea soldații, ridicând puștele în sus, le slobod în aer.

Mulți au crezut și cred încă că primul ordin de a da foc, a fost dat de Beizadea Grigori. Dar adevărul numai însuși poate să-l știe. Să fi avut oare în adevăr ordin de a vărsa sânge inocent? Să fi avut cruda plăcere a vedea oameni murind? Să fi avut oare ideea ca să ne sperie numai? Ar fi fost o crudă glumă, dacă soldații, precum erau beți, ar fi dat foc la cel întâiu comandament!

Se întemplă că un soldat care era tocmai în aripa din urmă, căzu lovit (de bună sĂmă) de un glonte al unui soldat. Rănitul, espirând, țipă cu turbare. Soldații ce erau în frunte crezură că cei din urmă au venit în

risc cu poporul. Atunci se auzi un alt comandament: «Dați de tot, nu-l lăsați cu zile!»

Ne pomenirăm de o dată atacați și loviți cu paturile puștelor, trântiți la pământ și stâlciți de loviturile furioase ale soldaților turbați de rachiū și de mĂnie.

Cea întâiu lovitură ce cĂpĂtaiū fu un pat de pușcă drept între umere. Căzui în brĂnci, rĂsturnĂnd pe un soldat ce era înaintea mea. Peste mine căzu soldatul ce mă lovise. VĂzĂnd amețitura soldaților, îmi reprimseiū puterile, pusei mĂna pe o pușcă și începuiū a rĂsturna și eū cĂți-va dintr'înșii. Impediciūndu-mĂ, iarăși căzuiū, și peste mine căzură iarăși alți soldați, rĂsturnați de camaraziū mei.

De o dată simți cĂ un braț tare mă apucă de o mĂnă și un altul de altă mĂnă, tĂrĂndu-mĂ pĂnă afară din rĂndurile soldaților. Era Costan al meu, carele, împreună cu nepotul sĂu, soldatul, îmi cĂuta scĂparea.

Amețit încă de cele ce mi se întemplase, turbat încă de mĂnie, nu vedeam înaintea ochilor nimica; voiam să mă vĂr, iarăși în mulțime, ca să mă apuc la luptă.

Costan însĂ mă ținea cu brațul sĂu cel vĂnos, și în fine mă tĂrĂ cĂtre o ulișă laterală.

XVI

Eram sĂngerat la nas, la o sprĂnceană și la amĂndouĂ mĂinile. Peptul mi se bĂtea cumplit, în cĂt rĂsufarea mi se împedica.

Cu toate acestea, ajutat de credinciosul meu bĂtrĂn, ajunseiū la unchiul meu, unde căzuiū leșinat de durere și de sfĂșierile suflului.

Nu trecu însĂ o oră, și iatĂ un sub-comisar de poliție, amic al unchiului meu, care vine și ne spune cĂ au sĂ ne calce îndatĂ casa, ca să mă caute pe mine și pe alții.

Trebuia să pĂrĂsesc casa unchiului meu. Eșiū îndatĂ pe poartă, împreună cu omul meu, carele se ținea ca și umbra de mine. Dar unde să mă duc? Cerc să intru pe la alte rude și amici; în deșert! toate porțile erau închise!

Pe orî-care uliță apucam, trebuia să în-tâlnesc patrulă de soldați și să mă întorc cu fuga ca să nu fiu apucat.

În fine, rătăcind ast-fel pe ulițe, trecui prin curtea unei biserici. Din norocire iată un peristil și de-asupra o clopotniță.

«Iată otelul nostru, Costane!»

Fără a perde timp, ne suirăm în clopotniță. Omul meu se dezbracă de haina sa cea groasă, ce purta pe de-asupra și mi-o așternu în loc de saltea, Mă culcai; și, o minune! adormii, ca în leagănul cel mai desfătător, fără a mă gândi nici la strigoii, nici la vârcolaci, nici la Vodă, nici la dracul.

XVII

A doua zi de dimineață mă deșteptai de pașii unui om ce se suia în locașul meu provizoriu.

Era un cântăreț de biserică ce venia să toace și să tragă clopotul. Bietul om se speria; dar pe urmă mă întrebă cu uimire; cum se poate să mă găsească aci?

— Așa a venit vremea, dragă băte, îi zisei. Dar știi tu cine sunt eu?

— Te cunosc prea bine. Cine nu te cunoaște pe d-ta? Câte vârsuri de ale d-tale n'am învățat eu de rost!

— Dacă-î așa, dragă, nu mă mai întreba și cată-ți de treabă. Iată îți dau locul, că eu mă duc.

— Da bine, cum? așa, plin de sânge? ce ai pățit?

— Se vede că au eșit vârcolacii și m'au supt. Dar tu, dacă ești băiat bun, dute și m'adu niște apă ca să mă spăl.

— Dar să toc întâiu și să trag clopotul.

— Lasă treaba asta pe socoteala noastră. Tu du-te la apă.

Costan se puse a toca; și, zău, știa toca de minune.

Pe când trăgea clopotul, veni și băiatul cu apa și cu un ștergar curat, Mă spălai și mă coborii.

«Ei, coconașule, ce facem noi acuma?»

— Știu eu ce să facem, Costane?

— Nu-ți spuneam eu că ceea ce vedeam nu'i a bine? Iaca, vezi? Prins, stălcit, batjocorit, dormit prin clopotnițe... Ca și când ai fi un fugar din ocnă.

— Astea nu sunt nimica, Costane, pe lângă cele ce-or fi suferit cei-l-ați; și eu la deașii mai mult mă gândesc.

— Ei așa! sērmanii boierii, și ce mai oameni de treabă! Dar D-zeu e bun; ăst lucru nu poate să rămâe nepedepsit.

— Dar vezi tu, Costane? până la D-zeu s'ar cădea ca oamenii să dea din mâini. Acest lucru dacă se întâmplă în altă parte de lume, toată țara s'ar fi sculat în picioare.

— Țara! Ce-î tot dai cu țara! Dar de unde știe țara că o mână de oameni s'au adunat în Iași ca să-i facă binele? Eaca de pildă, d-ta te-ai sculat și ai venit, ș'ai pățimit, și la noi la sat nu se știe nimica. Ar fi putut ști orașul, care e destul de mare; dar ce-or să facă niște jidanii nemernici și fricoși? Eu mă mir de boierii: dacă avea să facă un lucru ca ăsta, de ce n'au dat de știre satelor, că crede mă, ar fi venit cincisute de mii de oameni; și atunci....»

Eram uimit de inteligența omului meu, și ziceam: eată că țărani se pricep la revoluțiunii mai bine de cât noi ăștia, oameni luminați și civilizați. (Va urma).

STROIE CORBEANUL

DE

ALEXANDRU LAZARESCUL

(LAERTIU)

(Urmare)

— Măria Ta, îți ceri ertare. Am venit aci ca să liniștesc îngrijarea Măriei tale despre mine; dar nu pot rămâe mai mult. Dă'mi voie să plec.

— Ai cuvînt, *archon* spătare: du te mâine dimineață sper să te gălesc sănătos și să 'ți zic eu ântêiu: bună dimineața.

— Dumitrachi, zi să dea calul meu spătarului.

Turnavitul zise un cuvînt unui iciolan, care plecă în dată.

Stroie salută pe oaspeți și eși urmat de Preda. Când fuse jos la capul scării, o mână amică i se lăsă pe umeri. Se întoarse și văzu pe Câmpineanu și pe Cantacuzin.

— Îți cer iertare, zise Stroie lui Cantacuzin. Scii că 'mă-a fost cu neputință să mă aflu la ceasul hotărît. Măine în zori nădăduesc să fiu al d-tale. Ar fi mai bine în grădina din dosul Antimului.

— *Archon* spătare, răspuse Câmpineanu, noi îți cerem iertare. Suntem încredințați că am fost înșelați

— Așa dar sunt fericit a vă strînge mîna.

— Da, ca unor adevărați prietini.

— Să ne vedem sănătoși în fața dușmanului.

— Nu, *archon* spătare, răspuse Cantacuzin: acolo nu ne vom întîlni.

— Cum ?

— La noapte fugim la Brașov. Aceleași curse ne pot fi întinse și nouă, și poate fără norocul de scăpare al d-tale.

— Suntem încredințați.

— Eū nu cred nimic.

Stroie, Câmpineanul și Cantacuzin se îmbrățișară și plecară fie-care în diferite direcțiuni.

Preda se întoarse să spuiă Petriței cum a scăpat pe spătarul său Stroie și cum acesta incontestabil îi datoresce viața.

Mavrogheni puțin după aceasta se retrase din mijlocul oaspeților, lăsându-le libertatea de a bancheta până când vor voi.

XXI

În urma acestor întîmplări ce'l puseseră de două ori față în față cu moartea, și în urma sângerosului afront primit de boieri cu nesimțirea unor vite, Stroie avea o zguduire teribilă în convicțiunile sale. Sperase că domnia străinului și marile suferințe impuse țerei de aproape una sută de ani, vor fi oțelit inimele, și dacă nu alt, cel puțin va fi aprins focul unei nobili răsbunări în

contra arendașilor nesățioși ai țerei și în contra uneltelor lor.

În loc de aceasta, Stroie întîlnise invidia, ura, desbinarea și o pitulire atît de mare, în cît simțimentul demnității se vedea pretutindeni atrofiat.

Nimeni nu mai cugeta la păstrarea unei țări din care vecinii începuseră a-și însuși mici petice; credința în vitalitatea poporului era stinsă în cei mari.

Austria luase Bucovina; Rusia invidia Basarabia; și dacă n'o înghițise încă, cauza era că imperiul Habsburgilor se afla cu douăzeci de ani departe de desastrelor ce avea să încerce prin armele franceze. Maria Theresa era amenințătoare, și la conferința de la Neustadt, prințul de Kaunitz declară în numele suveranei sale că nu va permite nici o dată Rusiei să privească măcar asupra Principatelor. Rusia căta să adaste.

Sultanii din parte-le, dacă nu transformaseră aceste țări în pašalicuri, cauza era că le convenia mai bine să le stoarcă prin Grecii din Fanar, decît să le convertească la credința Profetului, lucru ce le-ar fi dat de cap și le ar fi cerut și timp.

De la Șerban II Cantacuzin, nimeni dintre boieri nu măi lucrase în sensul unei politice de mărire națională.

În această stare de lucruri, Stroie înțelese că nu putea aștepta nimic din partea boierilor. Era nevoie de o revoluțiune deplină care să curățe, să prefacă și să reinvieze totul. Această mișcare de regenerare, fi-va el în stare s'o opereze cu ajutorul câtor-va amici? se întreba pe sine, vîzîndu-se amăgit în speranțe și redus la propriile sale mijloace. O revoluțiune nu este nici o dată opera unui singur om, fie măcar cel măi mare geniu: revoluțiunile sunt opera timpului, rezultatul suferințelor grămădite, al necesităților devenite imperioase, al convicțiunilor devenite crezul tulurilor și al nevoii de ameliorațiune spre care tînde omenirea. Un om atunci aprinde schintea, și flacăra se întinde d'o-dată asupra cuprinsului întreg.

Stroie își adună ideile și hotărî a merge

înainte. Privirile sale se aruncară asupra poporului: clasele de jos erau culmitate de împilări. Un singur lucru îl înfiora: poporul în ura sa nu distingea pe boierii români de boierii greci; toți fuseseră nedrepti către dânsul. O dată leul deslănțat, putea-va să-l mai înfrâne? Câți din cei cari au cercat a-l conduce, n'au fost victima devotamentului lor generos!

Sorții însă era de mult aruncați; în punctul unde ajunsese, Stroie nu mai putea da înapoi. Fatalitatea putea și ea să intervie în favoarea sa.

Mai tot-d'auna o complicitate a Destinului a încovoiat evenimentele spre a ardica un pedestal celor mai mari glorii istorice.

Dacă un glonț s'ar fi introdus în creeriile lui Bonaparte la asediul Tulonului, de sigur ar fi murit ca un simplu căpitan de artilerie, și Moskva scăpa nearsă și Wellington trecea neobservat.

Dar dacă mareșalul Grouchy nu cădea în acea căpieală zănică la Gembloux, departe Wellington păția o rușine ce nu s'a mai întâmplat unui generalism comandând armatele a două imperii și două regate.

O Pocinog, Pacoste, Triște, întreită ipostasie a Fortunei, care ai împărțit celor mari nerozia, burgesilor pântecel și popoului coatele goale, este oare cu puțință să nu faci nimic până la fine cum se cade!

Mavrogheni își ținușe cuvântul; în dimineața plecării, Stroie fusese numit deplin împuțernicitul său în Oltenia. I se lasa puterea de a ardica oameni și bani pentru apărarea țerei or unde îi va afla a scoate pe ispravnicii haini și necredincioși, și a numi pe alții.

Cu toate astea, nu era mulțumit. Ce șease mii de oameni ce promitea să-i trimită, avea un comandant în parte, forma un corp despărțit destinat numai a coopera, iar nu a fi vârsat în armata sa. Comandantul acestor ostași era Turnavitul, un ofițer de o bravură necontestată și de o inteligență superioară.

(Va urma).

PREMIILE NOASTRE PE 1893

(Oferite abonaților „Revistei Literare“)

D-nii abonați cari, în timp de cel mult opt zile de la primirea acestui număr, ne vor trimite prin mandat postal sau direct la administrație, costul abonamentului pe un an înainte (20 lei) plus taxa transportului și al vamei, precum se vede notat mai jos, vor primi gratis, unul din următoarele premii:

Premiul No. 1

(Transport și vamă 3 lei)

1 Aparat fotografic „Universal“

Cu toate accesoriile și instrucție. Reușită sigură.

Premiul No. 2

(Transport și vamă 3 lei și 50)

1 ceasornic de masă cu deșteptător „Baby“

Diametrul cadranelui 12 centimetre. Regularitatea garantată. Aceste ceasornice se vând de ceasornicarii din capitală cu 15—16 lei unul.

Premiul No. 3

(Transport și vamă 5 lei)

12 cuțite pentru desert.

Cu mânerul încrustat în mozaic, iar lama suflată cu aur păstrate într-o cutie foarte elegantă, căptușită cu ațlăz. Aceste cuțite se vând la bijuterii cu prețul de cel puțin 24 lei duzina, fără cutie.

Stabilim o-dată pentru tot d'auna că d-nii abonați care nu vor trimite abonamentul în termenul de 8 zile, — cei din capitală direct la administrație, iar cei din provincie prin mandat postal, vor pierde dreptul la premii, căci revista nu oferă premiile de cât pentru abonamentele plătite cu punctualitate și fără intermediul încasatorilor, cărora administrația le plătește remize însemnate.

Or cine se va abona din nou la „Revista Literară“, are drept la premii ca și vechii noștri abonați, pentru aceasta e de-ajuns să ceară înscrierea pe o cardă postală, trimițând tot o-dată și costul respectiv.